

Deris: Din Kùltürü ve Ahlak Bilgisi
Ünite: I - Bilgi ve İnanç

Kavramlar:

İslam, inanç,
akide, vahiy.

Konular:

- **İslam'da Bilginin Kaynakları**
Selim Akıl
Doğru/Sadık Haber
Salim Duyular
Bilgi ve Düşünme Kaynakları
Keşif, İlham, Rüya
- **İslam İncancında İmanın Mahiyeti**
İman, Tasdik, İkrar, Bilgi, Amel
İlişkisi
İman, Taklitten Kurtarılarak Tahkike
Ulaştırılmalıdır
- **Kur'an'dan Mesajlar**

Sunumdaki Başlık Türleri:

- Konu başlığı
- Alt başlık/Kazanım
- Okuma parçası

İslam Ne Demektir?

İslam'ın üç anlamı vardır:

- **Silm:** Barış.
- **Teslimiyet:** Allah'a yani koyduğu kurallara teslim olmak, tamamıyla kabul etmek.
- **Selamet:** Ebedi kurtuluş.

Mü'min Kimdir?

Mü'min: İnanılması gereken bütün değerlere inanan ve teslim olan, inandığı bütün değerlere güvenen, kendisini güvende hisseden ve çevresine güven veren kişidir.

İslam'da Bilgi Kaynakları

İslam dini, insanın yaptığı her şeyi, bilinçli olarak yapmasını ister. Bu açıdan insanın her davranışının bilgiye dayalı olmasını öğütler. Dinimize göre doğru bilginin kaynağı üçtür: **Selim akıl, doğru haber ve salim duyular.**

Selim Akıl

İnsan, akıyla iyiyi, kötüyü, doğruyu ve yanlış, faydalı ve zararlı olanı kavrar. İradesiyle de seçimini yapar ve buna göre de sorumlu tutulur. Allah'a hakkıyla kulluk edebilmek için, Kur'an'ın ne dediğini anlamak, neleri yapmak ve nelerden kaçınmak gerektiğini bilmek gerekir.

İslam dini kendisini akılla temellendiren bir dindir. Akıl, Müslüman olmanın sorumluluğunun ön koşuludur. Aklı kullanıp Kur'an'ı anlamaya çalışmak kadın - erkek her Müslümanın görevlerindedir.

Allah'ın insanlara en büyük iyiliği akıldır. Allah'ın insana en büyük desteği de vahiydir. Akıl ve iman birbirinin alternatifi değildir. Çünkü akılla vahiy eğittir *(Mülk [67] 10)*. Her ne kadar bazıları, **dinde akıl olmaz, din akıl işi değildir** deseler de bu iddiaların Kur'an'dan hiçbir dayanağı yoktur.

Selim akıl, insanın doğru karar vermesini sağlayan, herhangi bir olumsuzluktan veya ortamın kötülüğünden etkilenmeyen, yaratılışındaki temizliği koruyan akıldır. Aklın selim olarak adlandırılmasının sebebi, doğru bilgiye ancak sağlam, şartlanmamış, düşünme ve karar verme yetisine sahip akıl ile ulaşılabileceğinden dolaydır. Şartlanmış, içinde yaşanan kültürün düşünme biçimleri ile olay ve olgulara yaklaşan akıl, bilginin kaynağı olarak değerlendirilmez.

Kur'an'da pek çok ayette, “...Hâlâ aklınızı çalıştırmayacak mısınız?” (Hud [11] 51), “Hâlâ düşünüp ibret almıyor musunuz?” (Müminun [23] 85) denilerek insanların akıllarını kullanmaları emredilmektedir.

Başka bir ayette ise şöyle buyrulmaktadır: “Şu bir gerçek ki, göklerin ve yerin yaratılışında, geceyle gündüzün birbiri ardınca gelişinde, aklını ve gönlünü işletenler için çok ibretler vardır.” *(Al-i İmran [3] 190).*

“Benim bilimle uğraşma sebebim
Al-i İmran Suresi 191. ayettir”

Biruni

Onlar ki ayaktaiken, otururken ve
yanları üzerinde yatarken Allah'ı
hatırlarlar, **göklerin ve yerin yaratılışı
konusunda derinlemesine düşünürler:**

“Rabbimiz, Sen bunları boşuna
yaratmadın, Sen yücesin, bizi ateş
azabından koru.” (derler) (Al-i İmran 191)

İslam, Akıl ve Mantık Dini Midir?

“İslamiyet akıl ve mantık dinidir” demek yanlıştır. Çünkü İslam’ın temeli vahiy, yani Allah’ın bildirdikleridir. Dinin bazı emir ve yasakları vardır ki, akıl onları kavrayamaz. Ama dinin emirleri akla aykırı değildir. Onun için dinde temel imandır. Felsefede ise temel akıldır. Felsefe aklın kabul etmediği şeyleri yok sayar. Ama şu da var ki, dinin kurallarının neredeyse hepsinin akıl ve mantıkla kavranabilen sebep ve faydaları bulunur.

Kur'an'da Akıl Kelimesi Geçmez Mi?

Kur'an'da akıl isim formunda hiç kullanılmaz, fiil formunda kullanılır (*İşlevsel akıl*). Yani insanda aklın potansiyel olarak bulunmasının bir değeri yoktur. Kur'an akıldan, aklın varlığından bahsetmez, onun kullanılıp-kullanılmadığını vurgular. Aklın varlığı değil, kullanılması esastır.

Müslümanlıktaki temellerden birisi de akıldır. Kur'an akla güvenir. Kur'an insanları devamlı uyararak, onları düşünmeye, eskiyi sırf eski olduğu için taklide değil, düşünerek yanlışlarını ayıklamaya çağırır: **“Onlara: “Allah'ın indirdiğine ve Elçisine gelin” denilse, “Atalarımızda gördüğümüz bize yeter” derler. Ya ataları bir şeyi bilememiş ve doğru yolu bulamamışlarsa?”**
(Kur'an, Maide [5] 104).

Aklı Kullanmak Günah Mıdır?

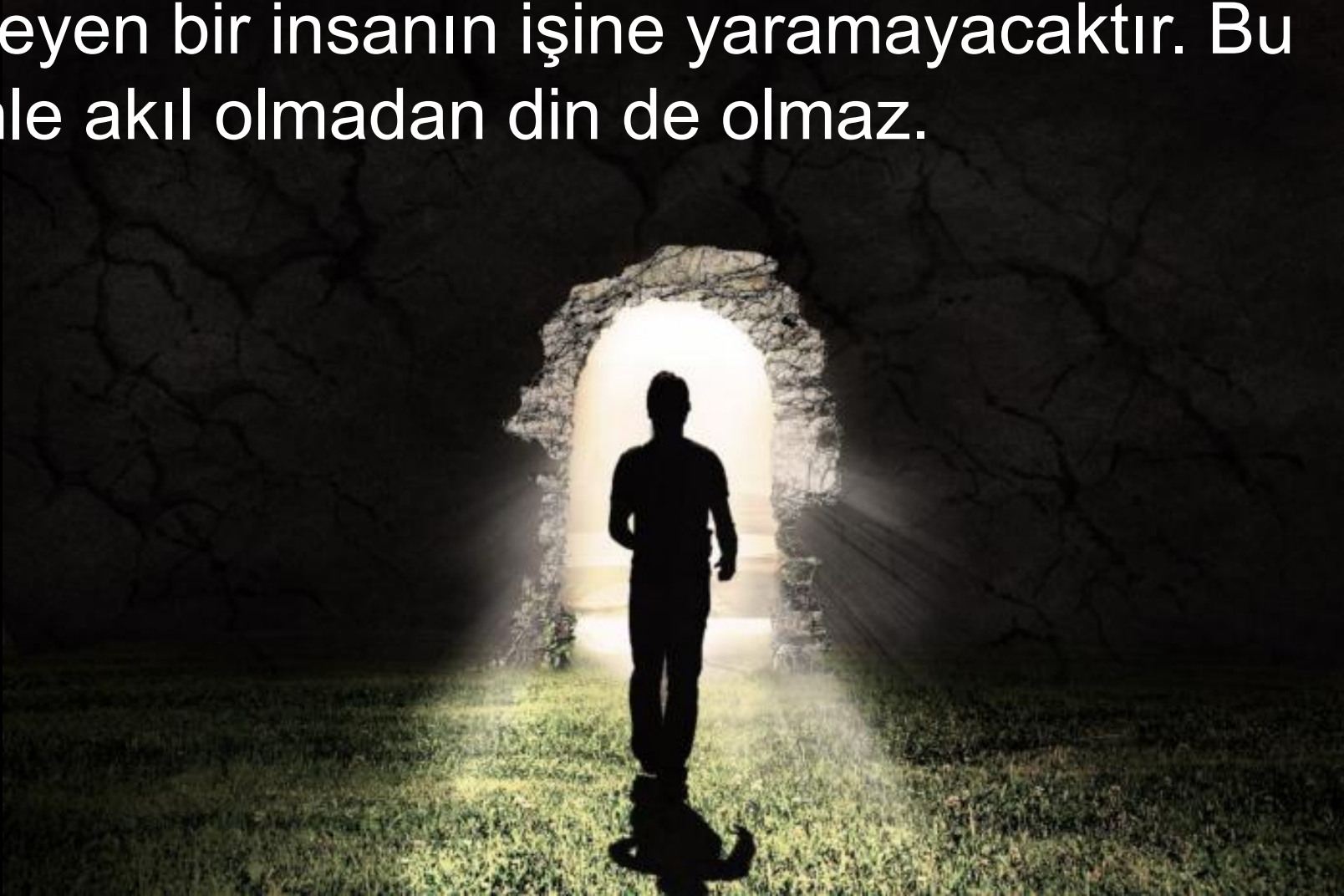
Ne yazık ki bazıları, akli kullanmanın günah olduğunu iddia etmektedirler. Kur'an'a göre akli kullanmak günah, gereksiz veya cennete gitmeye engel değildir. Tersine, Kur'an'a göre akli kullanmamak, cehenneme gitmeye bile sebep olabilir: “**Keşke söz dinleseydik ya da aklımızı kullansaydık, şimdi bu alevli ateşin ahalisi içinde olmazdık”** diyecekler. (Kur'an, Mülk [67] 10).

Her Müslüman aklını kullanmak zorundadır. Çünkü bu Allah'ın emridir. Aklını kullanmayanlar Kur'an tarafından devamlı rencide edilmiş ve küçümsenmiştir. Allah, aklını kullanan değil, kullanmayanlar üzerine pislik yağdırdığını ifade etmektedir: “...**O aklını kullanmayanları pislige mahkûm eder!**” (Kur'an, Yunus [10] 100).

İman etmenin ilk şartı, akıl sahibi olmaktır. Çünkü akıl sahibi olmayan bir insanın imani sorumluluğu da yoktur. Din, akılla anlaşılan bir kurumdur. Vahiy, aklını işletmeyen bir insanın işine yaramayacaktır. Bu nedenle akıl olmadan din de olmaz.

Ebu Hanife, Eleştirilmekten Çekinmemiştir

Ebu Hanife, en temel inanç esasları da dahil olmak üzere, hiçbir konuyu tartışmaya açmaktan çekinmemiştir. Alimlerin, öğrencilerinin, halkın, kendi değerlerine inansın inanmasın hiç kimsenin sorularından korkmamış, edep dairesi içerisinde tartışmaktan, eleştirmekten ve eleştirilmekten çekinmemiştir. Öğrencileriyle de tartışmış, onların eleştirilerine ve itirazlarına sabırla karşılık vermiş, bastırmak, yıldırmaq yerine onları ikna yoluna gitmiştir *(Ebu Zehra, Ebû Hanîfe, Kahire 1991, s. 53 vd.)*.

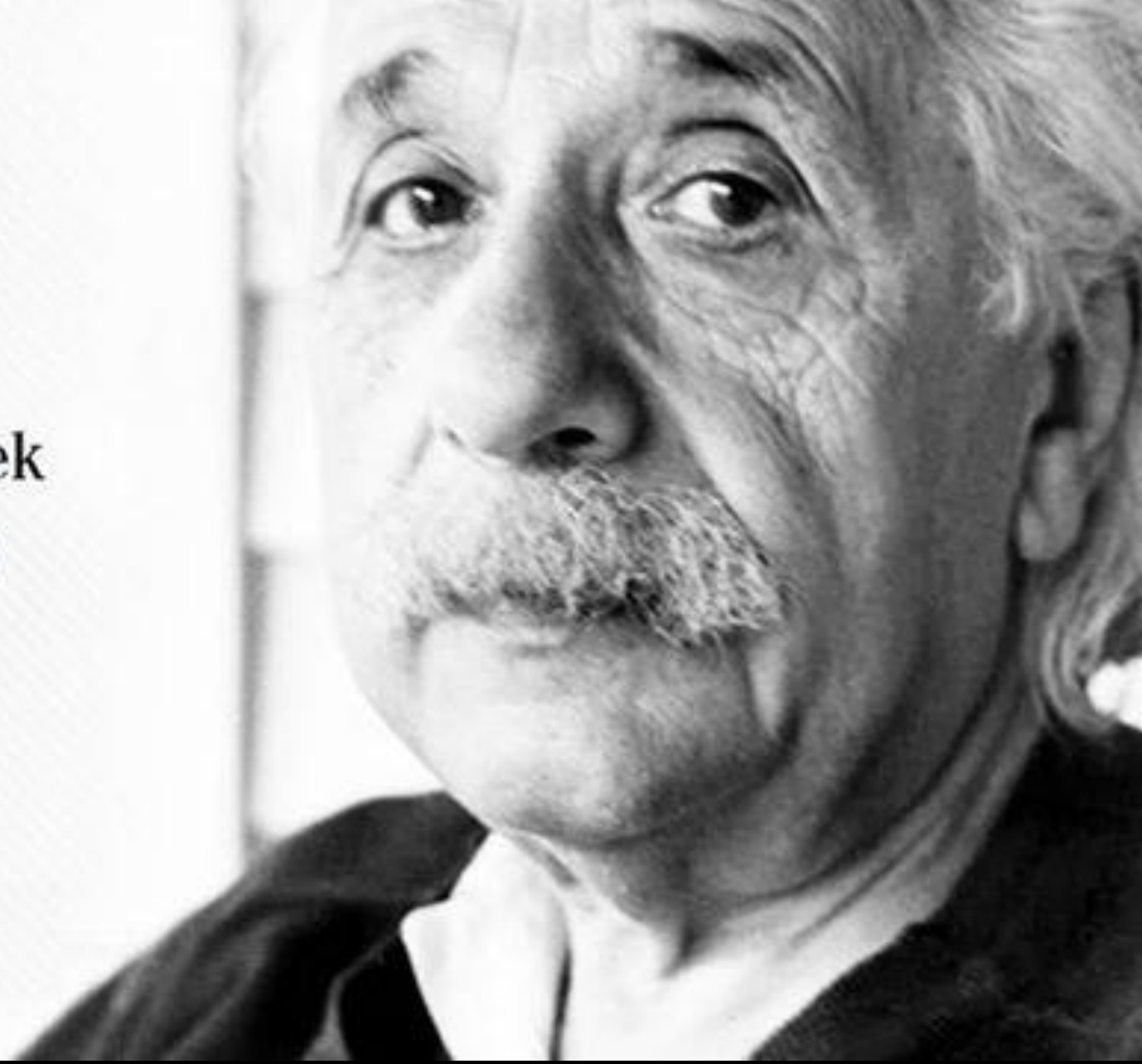

Bugün Müslümanların en büyük sorunu, Allah var demelerine rağmen Allah yok gibi yaşamaları; Kur'an'a inanmalarına rağmen Kur'an'dan haberdar olmamalarıdır.

“Eğitim -sadece- gerçeklerin
oğretilmesi değildir. Düşünmek
için aklın eğitilmesidir.”

-Albert Einstein

Bize **akıl, mantık ve algılama yetisi** bağışlamış olan Tanrı,
neden bunları kullanmaktan vazgeçmemizi istemiş olsun ki?

GALILEO GALILEI

Hendek Savaşı İstişaresi

Allah Rasulü 18'den fazla kez arkadaşlarıyla istişarede/fikir alışverişinde bulundu. Kararlarını bu sonuçlara göre değiştirdi. Sahabeler, Rasulullah'ın önerdiği bir şey akıllarına yatmadığı zaman bunun vahiy olup olmadığını sorarlardı. Hendek Savaşı öncesinde yapılan istişarede çoğunluk, Selman-ı Farisi'nin hendek kazma fikrini benimsedi. Bu fikre muhalif olan Rasulullah karara uydu ve çukur kazdı.

Hurmaların Aşılama Meselesi

Rasulullah, vahiy dışı hususlarda insanların bazı konuları kendisinden daha iyi bilebileceklerini belirtiyordu. Ticaretten anlayan fakat tarımla uğraşmayan Rasulullah, Medine'ye hicret edince insanların hurmaları aşıladıklarını görmüş ve bunun yarar sağlamayacağını düşünerek, "Bunun bir faydası olacağına zannetmiyorum" demişti.

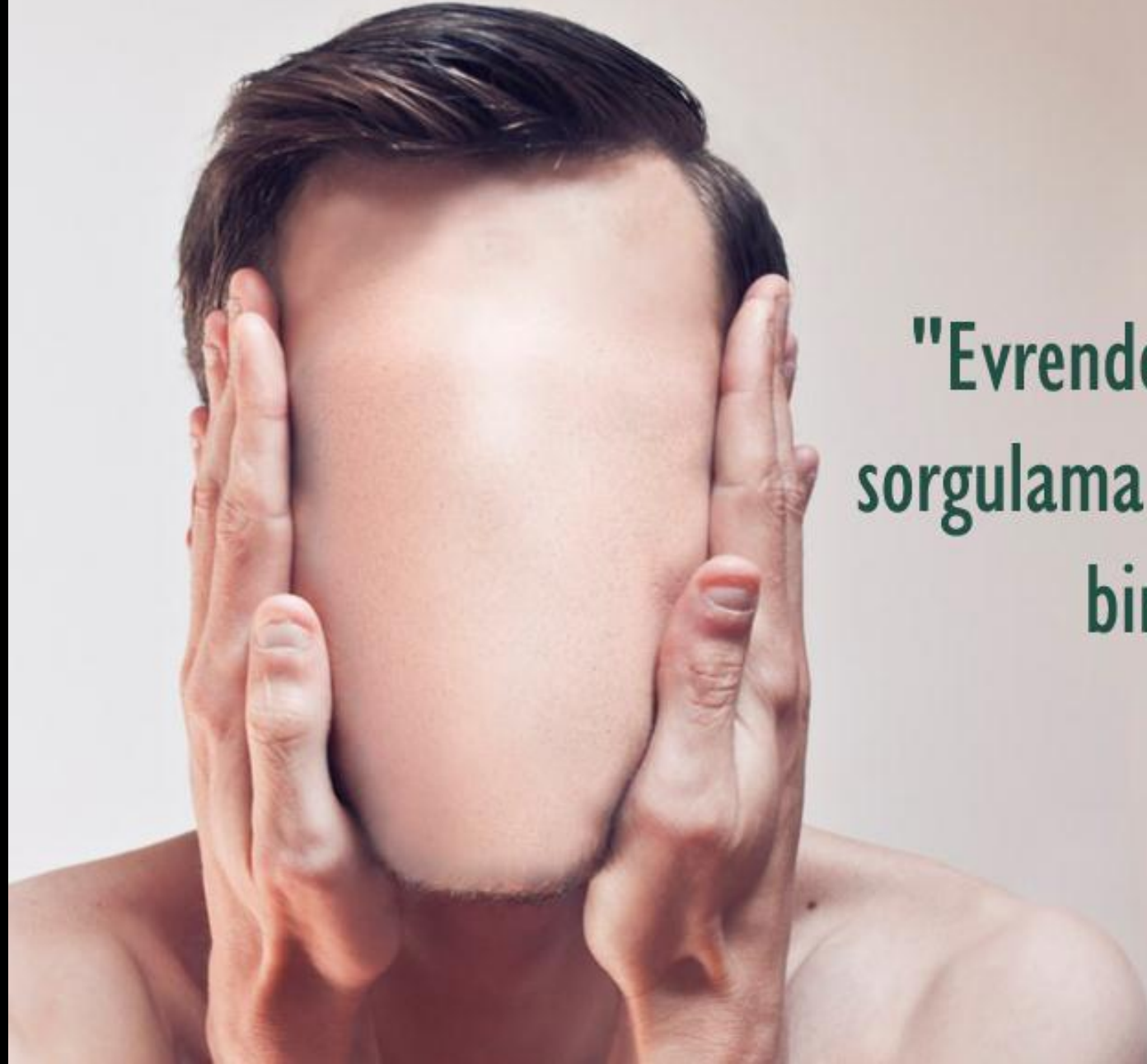
Aşı yapmayanların iyi ürün alamaması üzerine
“Ben bir tahminde bulundum. Bundan dolayı beni
sorumlu tutmayın. Ancak Allah’tan gelen bir şeyi
anlattığımda, işte onu alın. Çünkü ben, Allah (*vahiy*)
konusunda hiç hatalı konuşmam” buyurdu. Bu
hadisin şöyle bir değişik biçimi daha
bulunmaktadır: “Siz dünya işlerini benden daha iyi
bilirsiniz.” *(Hadis, Müslim, Fedail 139, 140, 141).*

**Allah'a göre yaratıkların en kötüsü, aklını
kullanmayan ve bu yüzden de hakikat karşısında
sağır ve dilsiz kesilen kimselerdir.**

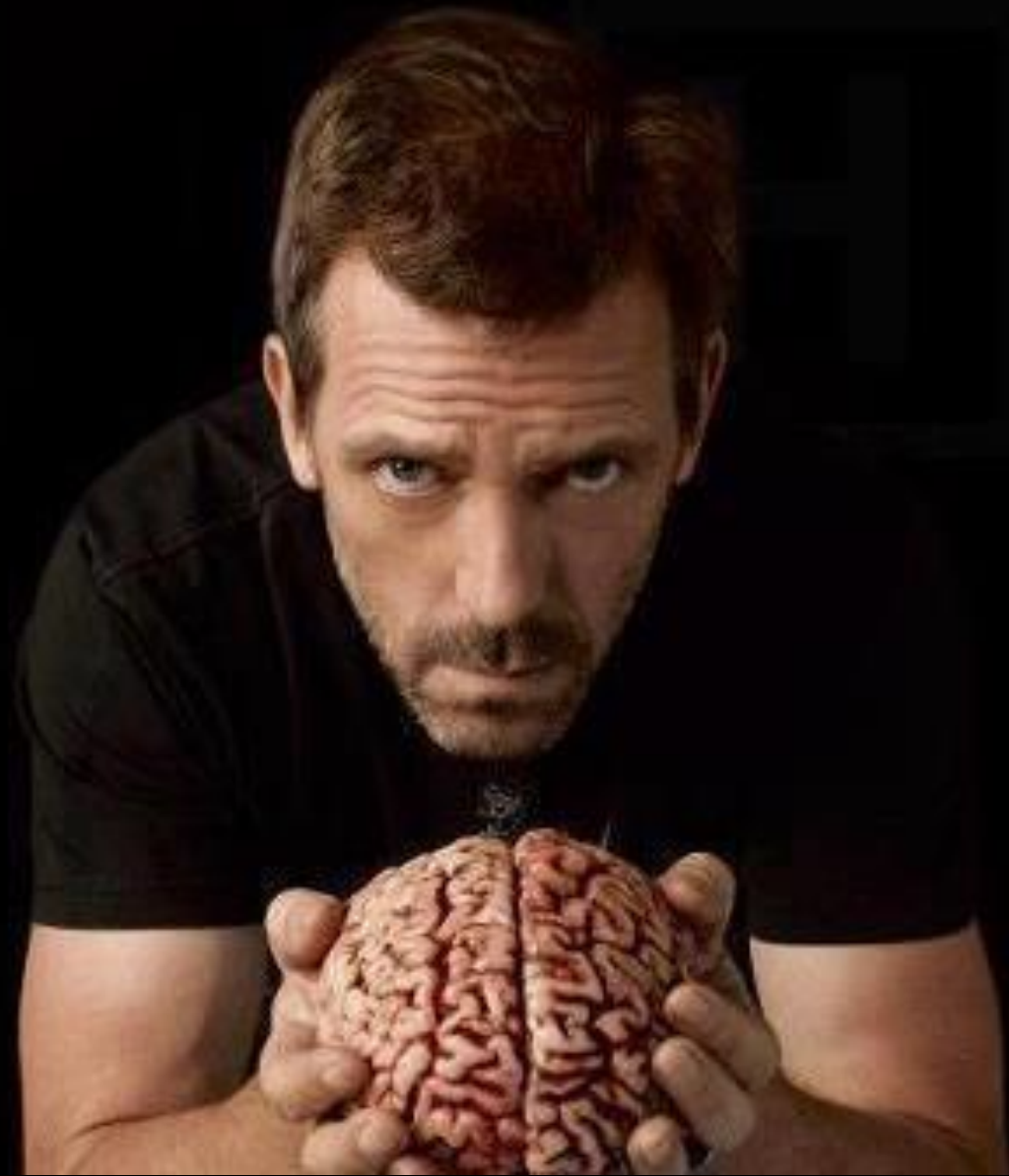
ENFAL / 22

"Evrende en büyük ziyan
sorgulama yeteneğini yitirmiş
bir beyindir."

WOLFE

Lütfen,
Kullanın!

Doğru/Sadık Haber

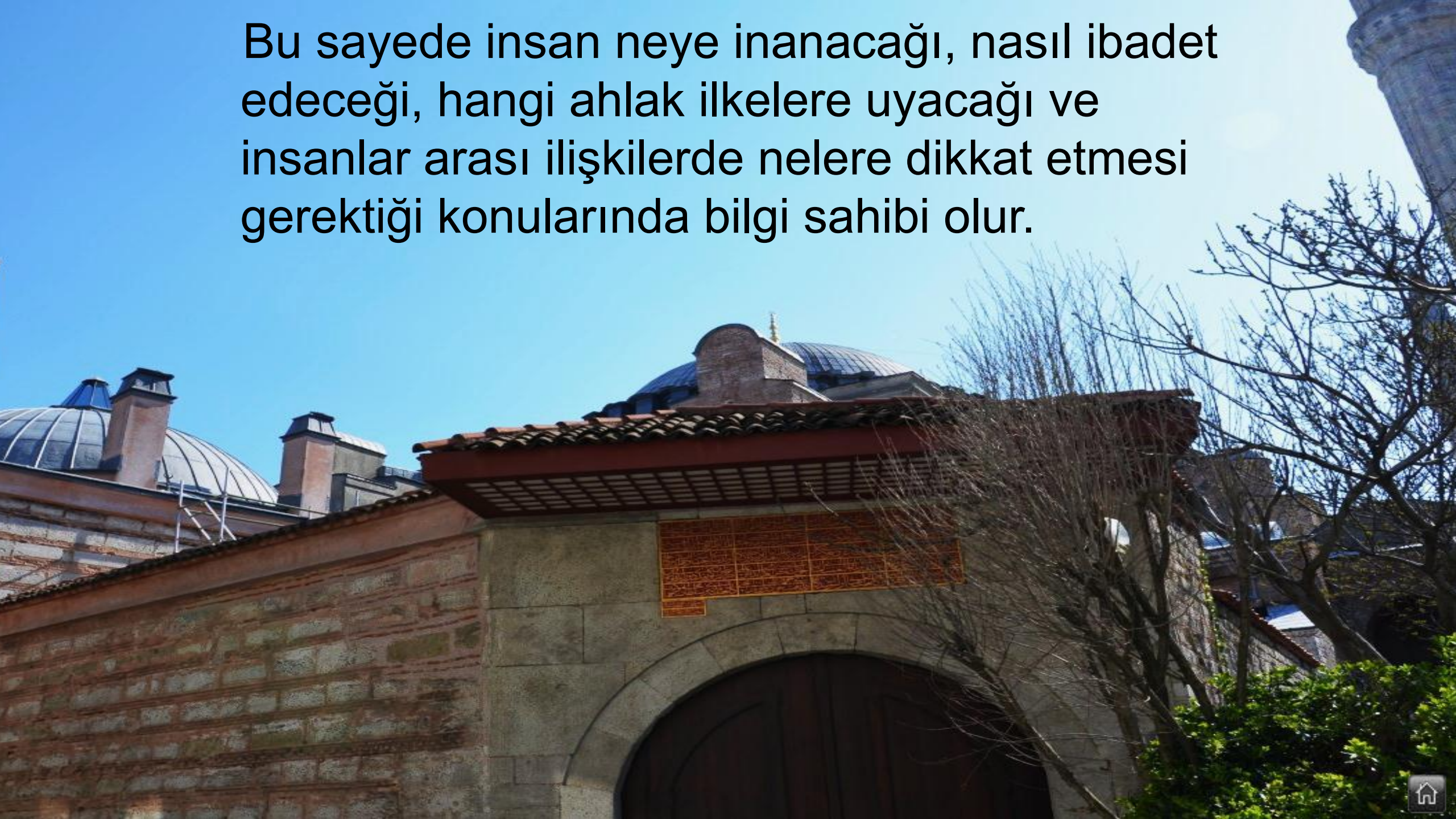
Haberin bilgi kaynağı olabilmesi için doğru olması gerekir. Onun için İslam'da bilgi kaynağı olan haber, **haberi sadık** yani **doğru haber** olarak adlandırılır. **Doğru haber** ise **vahiy** ve **mütevatir haber** olmak üzere ikiye ayrılır.

Vahiy, Allah'ın bir melek aracılığıyla özel bir kulunu özel/gizli bir bilgi ile bilgilendirmesi yoludur. **Vahiy**, insanlara inanç esasları, ibadetler, ahiret, evrensel ahlak ilkeleri ve insanlar arası ilişkileri düzenleyen konularda bilgiler verir.

Bu sayede insan neye inanacağı, nasıl ibadet edeceği, hangi ahlak ilkelere uyacağı ve insanlar arası ilişkilerde nelere dikkat etmesi gerektiği konularında bilgi sahibi olur.

Kur'an, hem kendi içindeki sözleri ve hem de kâinattaki varlıkları **ayet** (*kanıt*) olarak isimlendirir. Dolayısıyla insan ve kâinat yaratılmış, Kur'an ise indirilmiş ayetlerdir. Biz tüm bu ayetleri okuyarak Rabbimizi daha iyi tanıyabiliriz.

Kur'an'da Din ve Fen Bilimleri Ayrımı Yoktur

Geleneksel anlamda ilim dinî, bilim ise fen bilimlerini ifade eder. Oysaki Kur'an'da ilim ve bilim arasında bir ayırım yoktur. Kur'an'daki **ilim** العلم kavramı hem ilahi bilgi/vahiy hem de dünyevi bilgiyi ifade eder (Ilhan Kutluer, "İlim," *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, c. XXII, s. 110). "Aynı şekilde, insanlardan, diğer canlılardan ve evcil hayvanlardan da renkleri farklı olanlar vardır. Allah'a ancak bilgili kulları saygı duyar..." Ayetin bağlamı gereği övülen bilginler, din değil, fen bilimlerini inceleyenlerdir.

Yoksula yardım eder

Bkz Nahl Suresi 71

Aklını kullanır

Bkz Yunus Suresi 100

Delil ile konuşur

Bkz Neml Suresi 64

Dürüştür

Bkz Ahzab Suresi 70

Vaktini boşa harcamaz

Bkz İnşirah Suresi 4

Kibar ve anlayışlıdır

Bkz Bakara 83, Fussilet 34

Samimidir

Bkz Hucurat Suresi 10

İman Eden İnsan

Kur'an'ın Temel Amaçları

Tüm insanlığa bir öğüt, maddi ve manevi hayatın en doğru şekilde inşa edilmesi için şaşmaz bir kılavuz olan Kur'an'ın ele aldığı konular ve getirdiği hükümler insan ile ilgili şu üç temel amacı gerçekleştirmeyi hedefler:

1) **Doğru Bilgi**, 2) **Doğru İnanç**, 3) **Doğru Davranış**.

İnanç: İnanılan şey, itikat, iman.

Bir gün Musa Nebi dağ başında bir çobana rastladı. oban ellerini kaldırıp Allah'a içtenlikle şöyle dua etti: **“Ey beni yoktan var eden, beni sayısız nimetlerle besleyip büyüten Rabbim!... Ah seni bir görseydim, saçlarını tarayıp elbiselerini yıkayıp, ayakkabılarının tozunu silip, yürüdüğün toprağa yüzümü gözümü srebilseydim...”**

Bu sözleri duyan Musa Nebi bunların yanlış olduğunu belirtti ve Allah'ı bir insan şeklinde düşünen çobana doğrusunu anlatmaya başladı.

Kur'an'ın temel amaçlarından birisi, insanı doğru bilgilerle donatmak, onu her tür yanlıştan ve sapkınlıktan uzak tutmaktır. Çünkü doğru bilgiyle donatılmış olan insan, Allah'a ve onun yarattıklarına karşı sorumluluklarının bilincinde olur.

Mütevâtir haber, yalan üzerinde birleşmeleri mümkün olmayan bir topluluğun vermiş olduğu habere denilir. Buna göre Kur'an da aynı zamanda mütevâtir bir haberdir. Çünkü yalan üzerinde birleşmesi mümkün olmayan bir topluluk tarafından bugüne kadar nakledilmiş ilahi bir kitaptır.

Yine Rasulullah'tan doğru bir rivayetle gelen,
Kur'an'la çelişmeyen haberler, yani onun
sünnetleri de **mütevâtir** haber kapsamındadır.

Onlar hala
Kur'an'ı
gereği gibi
düşünmeyecekler mi?

Nisa Sureti 82

Salim Duyular

Duyu: Dış dünyanın uyarılarını görme, işitme, koklama, dokunma ve tatma organlarıyla algılama yeteneği. **Duygu:** his.

Salim duyular herhangi bir etkenle kendisine ait özelliğini kaybetmemiş işitme, görme, koku alma, tatma ve dokunma duyularına denilir. Çünkü bu duyularla elde edilen bilginin doğru olabilmesi için sağlam olmaları gerekir.

Duyular aklımızı harekete geçirerek bilgiye ulaşmamıza katkı sağlar. İnsanı bilgiye ulaştıran yollardan birisi, gözlem yapmaktır. İnsan, kâinattaki olayların bir izleyicisi ve gözlemcisidir. Kâinat, okunmayı bekleyen Allah'ın yaratmış olduğu mana dolu bir kitaptır.

İnsanı bilgiye ulaştıran yollardan birisi,
gözlem yapmaktır. İnsan, kâinattaki
olayların bir izleyicisi ve gözlemcisidir.

Yüce Allah Kur'an'da, diğer bilgi kaynaklarına hitap ettiği gibi duyulara da hitap etmiştir. Bir ayette, “Allah sizi annelerinizin karnından hiçbir şey bilmez durumdayken çıkardı. Şükredesiniz diye size kulaklar, gözler ve kalpler verdi.” (Kaf [50] 6) buyurarak duyulara dikkatimizi çekmiş, bilgi ile duyular arasındaki ilişkiye vurgu yapmıştır.

İnsan, söz ve davranışlarından sorumlu bir varlıktır. Duyular yoluyla elde ettiğimiz bilgilerin doğruluğundan emin olmalıyız. Aksi takdirde yanlış bilgilerle yanlış davranışlar sergileriz. Allah katında bu yaptıklarımızdan sorumlu oluruz.

BİLGİ SAHİBİ olmadığın şeye KÖRÜ KÖRÜNE UYMA!

Kulak, göz ve gönül; tüm
bunlar ondan sorumlu tutulur.”

isra suresi 36

Sosyal Medyaya Dikkat!

Sosyal paylaşım sitelerinde söylenen yalanlar ve dedikodular çok daha geniş bir çevrede paylaşılır. Böyle kötülükleri yaymak büyük bir günah olduğu gibi, yerine göre suç da olabilir!

Her Gördüğünüz Görsele İnanmayın!

İnternet ortamında zaman zaman yalan haberler yapıp paylaşılabilir. Bu nedenle her gördüğünüz, duyduğunuz haberlere hemen inanmayın. Doğruluğunu araştırın, sorgulayın.

Sorgulamadan hiçbir habere inanmayın. Yoksa kahramanı size hain olarak gösterirler...

“Japon bilim adamları atom parçacığının içinde ayetel-kürsinin nümerik karşılığını buldu!” 😊

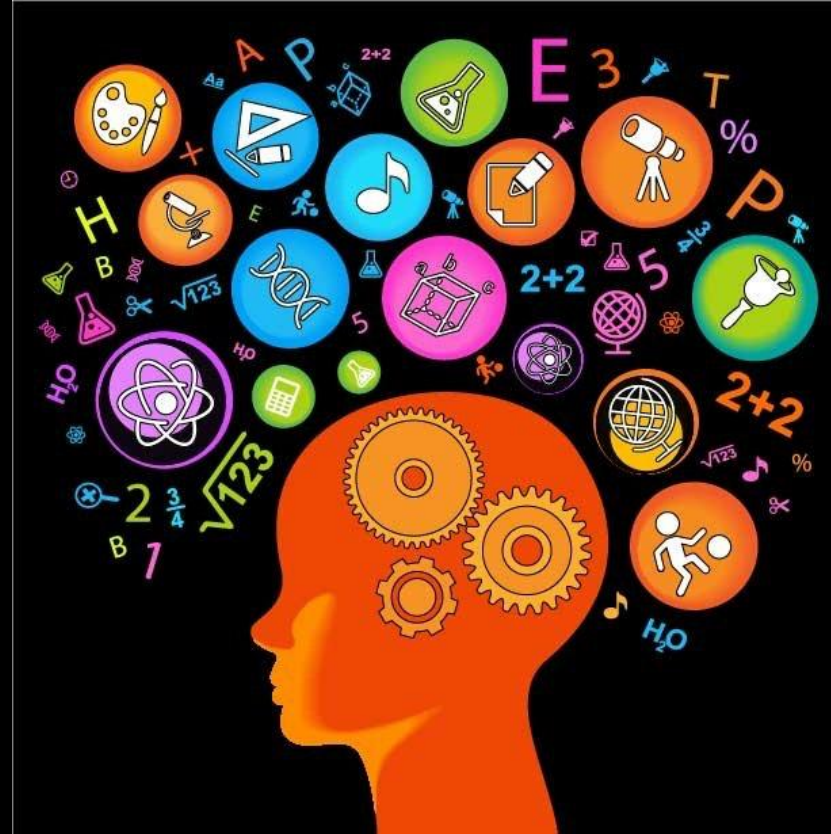
Gerçeği

Sahtesi

Bilgi ve Düşünme Kaynakları

Temel olarak bilginin iki kaynağı vardır: Bilimsel bilgi, dini bilgi. **Bilimsel** bilgi, ölçülebilen olaylar ve oluşumları inceler. Yağmur nasıl oluşur? Su kaç derecede kaynar? Bir canlı nasıl oluşur?

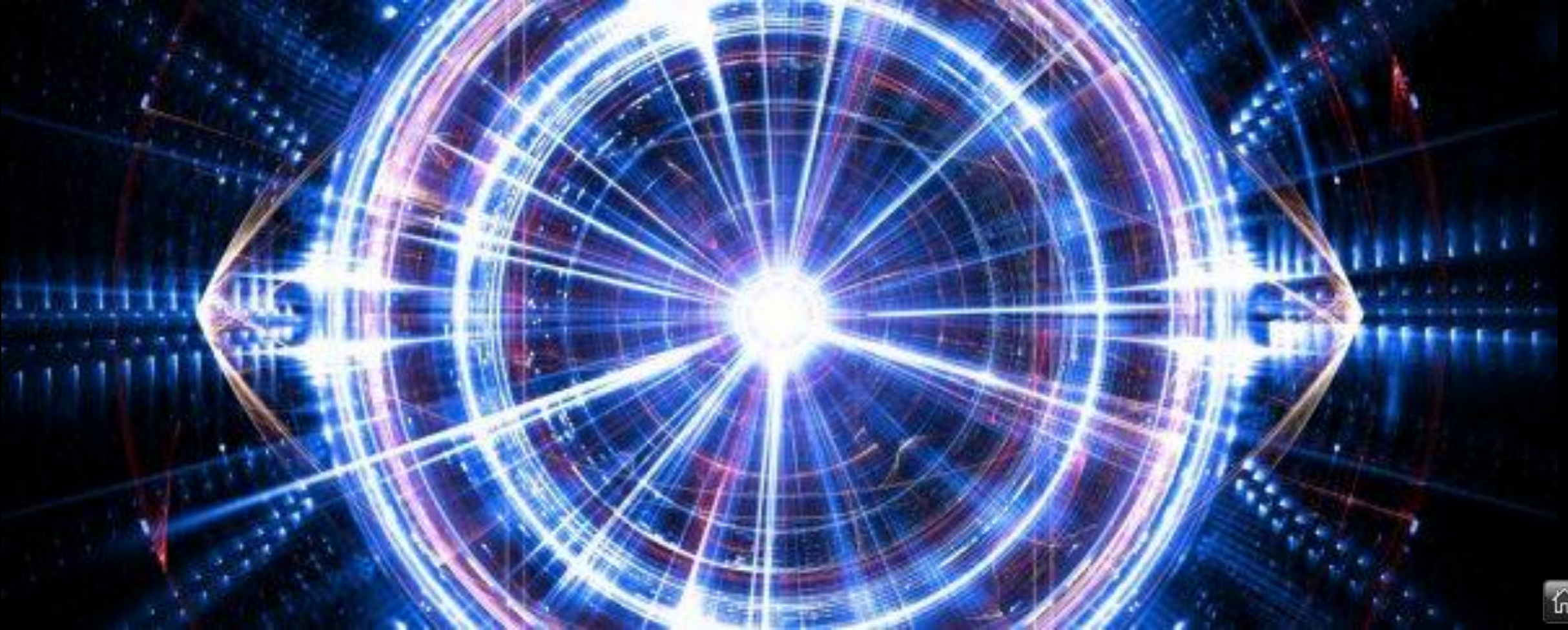
Dini bilgi, Allah'ın gönderdiği kutsal kitaplara ve nebilerin sözlerine dayanır. Dini bilgi daha çok **neden** sorusunu sorar. Örneğin bilimsel bilgi insanın nasıl oluştuğunu, nasıl doğup büyüdüğünü araştırırken, dini bilgiler insanın hangi amaçla var olduğunu, nasıl yaşaması gerektiğini, davranışlarının nasıl olması gerektiğini açıklar.

İslam dini, bilimsel bilgiyi, kendi doğrularına kanıt olarak Kuran'da kullanmış ve onların araştırılmasını emretmiştir. Çünkü bilimsel bilgi ne kadar genişlerse, Allah'ın gücü kudreti ve bilgisinin yüceliği daha güzel anlaşılır.

Bununla birlikte bilimsel bilgi tek başına yeterli değildir. Çünkü o, manevi değer üretmez; iyilik, kötülük, sevap günah, inanç, güven, salih amel gibi konular, bilimin alanının dışındadır.

Kur'an, her iki bilgiyi de önemli görmüş, bir yandan Allah'a inanmayı ve güvenmeyi öğretirken, diğer yandan düşünmeyi emrederek, büyük bir kitaba benzettiği evreni iyice 'okumayı' öğütlemiştir.

Bilgi ahlakı, kullanımı ve muhafazası en az bilgiyi elde etmek kadar önemlidir. Bilgi, kötü niyetli insanların eline geçtiğinde felakete dönüşebilmektedir. Özellikle son iki yüzyılda insanlık bu sebepten büyük acılar çekmiştir. Savaşların yaşanması, atom bombasının kullanılması, tabii kaynakların hızla yok edilmesi ve çevre felaketleri bilginin kötüye kullanılmasının sonuçlarıdır.

Kur'an ve Çevre Bilinci

Allah hiçbir şeyi boşuna yaratmamıştır *(Enbiya [21] 16; Duhan [44] 38)*. Yeryüzündeki her şey bizim için yaratıldı *(Bakara [2] 29)*.

Allah'ın yarattığı sistemde bir ölçü, denge vardır *(Fatır [35] 41; Hac [22] 65; İnfitar [82] 7; Kamer [54] 49; Rahman [55] 7)*.

Kur'an, “**sakin dengeyi bozmayın**” *(Rahman [55] 8)* emriyle bir çevre bilinci oluşturmuştur. Bu emir doğayı korumaya yöneliktir. Fakat Kur'an insanların yaptıkları yüzünden karaların ve denizlerin zarar gördüğünü, bu zararının etkisinin insana geri döndüğünü ve bunun aslında insanın kendisini akıllandırmasının, gerçeğin farkına varmalarının beklendiğini de söyler *(Rum [30] 41)*.

Black Metal grubu Ancient'ın kadın solisti olan Deadly Kristin Müslüman oldu. Dünya, kâinatın sırları, ölümden sonra hayat, insan etkileşimleri, vb. hakkında bir kitap hazırlığı içindeyken Kur'an'la tanıştı ve hayatının dönüm noktasını oluşturan bir karar aldı. Hayatının geri kalan kısmını yaratıcısına isyanlarla değil O'nunla dost olarak geçirecekti. O bunu şöyle özetliyor:

“Kur'an'ı okumak, gerçeği ilk kez görmek gibi. Sanki birisi dünyayı görmek üzere kullandığım filtreyi gözlerimden kaldırmış gibi. İslâm'ı bulmuş olduğum için kendimi çok kutsanmış hissediyorum!”

Bilim ve Din Çelişir Mi?

Kur'an yüzlerce ayet ile evren üzerinde düşünmeye yönlendirir. Kur'an'a göre evrendeki, kendi benliğimizdeki her şey, Allah'ın bir ayetidir. Nasıl ki bir Kur'an cümlesi bizi Allah'a götürebiliyorsa, evrendeki her yaratılmış şey de bizi O'na götürebilir. Bunların hepsi, kendilerinden sonuçlar çıkartabileceğimiz Allah'ın sanatını, gücünü, kudretini, sıfatlarını temellendirebileceğimiz unsurlardır.

Kur'an bizi bunlara yönlendirirken bunlar üzerinde ince ince düşünmemizi de ister. Biz evrene Allah'ın sanatını tanımak, kudretini takdir etmek için yöneldiğimizde, bizim bu evreni anlama ve bilim faaliyetimiz bir ibadete dönüşmüş olur.

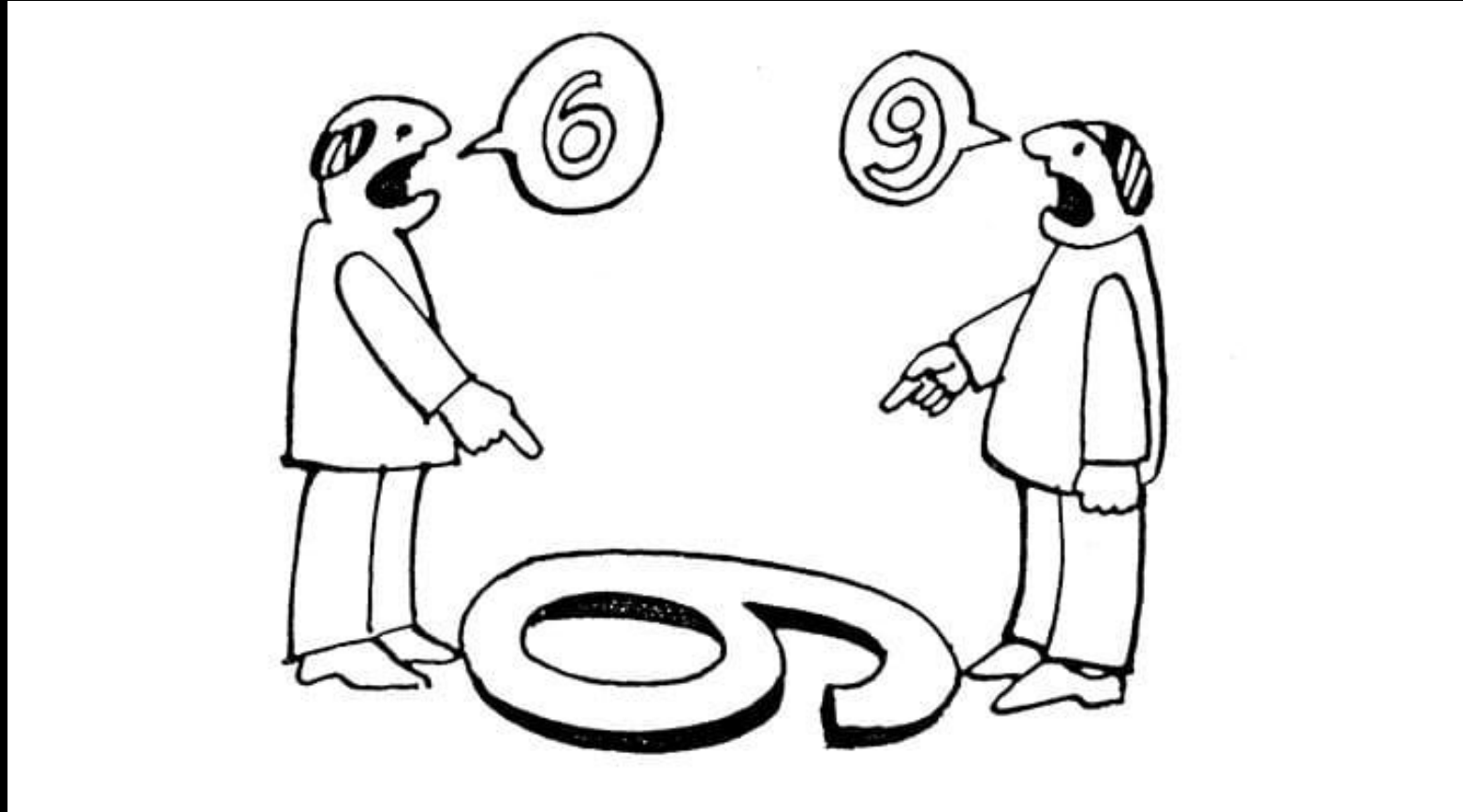
İslam Bilginlerince Keşif, İlham ve Rüya, Bilgi Kaynağı Olarak Kabul Edilmez

Keşif: Aklın ve duyuların yetersiz kaldığı kabul edilen konularda sezgi yoluyla elde edilen bilgi.

İlham: Akıl yürütme ve düşünmeye dayanmaksızın Allah'ın gönüllere çeşitli konularda bilgi vermesi.

Bu sözü edilen bilgiler sübjektif (*öznel*) olup kişiden kişiye değişkenlik gösterebilir, benzeriyle çelişebilir, gerçeklikleri de ispatlanmış değildir. Dolayısıyla bu yollarla elde edilen bilginin genel geçerliliği yoktur.

Yine rüyaları bilgi kaynağı olarak görenler de vardır. Oysaki Kelam bilimi âlimlerinin genel kanaatine göre rüya kesin bilgi vasıtası değildir. Dolayısıyla rüyada Rasulullah'ı görerek ondan talimat aldığını söyleyenlere itibar edilmez *(Prof.Dr. İlyas Çelebi, "Rüya," Diyanet İslam Ansiklopedisi, c. 35, s. 307).*

İslam İnançında İmanın Mahiyeti

İmanın tarifi şöyledir: İman, kalp ile tasdik, dil ile ikrar ve organlarla amel etmektir.

Akide (ç. *akaid*), gönülden bağlanılan şey, iman, itikat demektir. Yani İslam'da inanılması farz olan hususlar, dinin temel kural ve hükümleridir.

İman, Tasdik, İkrar, Bilgi, Amel İlişkisi

İman tasdik ilişkisi: İman, önce kalp ile tasdiktir, kabul etmektir. Kişinin inanıp inanmadığı önce kalpte belli olur. Dolayısıyla bir kişinin gerçekten Mü'min olup olmadığını sadece Yüce Allah bilir. Başkaları ancak görünüşe bakarak o kişinin Mü'min ya da inançsız olduğunu düşünebilir.

Dinde zorlamanın hiçbir Őekli yoktur *(Kur'an, Bakara [2] 256)*. İman, kalp ile tasdik olduğu iÇin kalp üzerinde de herhangi bir baskı yapılamaz.

Üsame ibn Zeyd bir savaşta bir dűřman askerini yakalamıştı. Dűřman asker kelime-i şehadet getirdiği halde Üsame onun gerçekte Müslüman olmadığını, ancak can korkusuyla Müslümanlığı kabul ettiğini düşünerek öldürdü. Bunu duyan Rasulullah Üsame'yi çağırıp, “**Kalbini yarıp da mı baktın?**” diyerek yanlış yaptığını belirtti *(Hadis, Buhari, Međazi, 45; Müslim, İman, 158).*

İman ikrar ilişkisi: İmanın temel unsuru, kalbin tasdikidir. İman, aynı zamanda dil ile ikrardır, dil ile ifade edilmesidir.

Kişinin imanını sadece dil ile ifade etmesi yani inandım demesi onun Mü'min olduğu anlamına gelmez.

Münafık (*İnanmadığı halde inanmış gibi görünen*) bir kişi bazen söz ile inandığını dile getirebilir. Ancak onun bu ifadesi iman olarak değer kazanmaz. Bu nedenle gönülden iman etmek gerekir.

İman amel ilişkisi: Amel etmek, imanın tamamlayıcı ve onu kuvvetlendiren unsurudur. İman ile amel birbirinin alternatifi değil, birbirinin tamamlayıcısıdır. İman kendisini iş ve eylemlerde gösterir. **Salih ameller**, imanın meyvesidir.

Kur'an'da pek çok ayette iman ile **salih amel** yan yana zikredilir:

“Şüphesiz iman edip salih ameller işleyen, namazı dosdoğru kılan ve zekâtı verenlerin mükâfatları Rableri katındadır. Onlara korku yoktur. Onlar mahzun da olmayacaklardır.”

(Kur'an, Bakara [2] 277).

İman bilgi İlişkisi: İmanın oluşumunda bilginin önemli bir yeri vardır. İnanan kişinin neye, niçin inanacağını bilmesi gerekir. Fakat iman konusunda bilgi sahibi olmak, iman etmek için yeterli değildir. Çünkü inanç esasları konusunda bilgi sahibi olmasına rağmen iman etmeyen insanlar da vardır. Dolayısıyla iman yalnızca bilgiyle oluşmaz ve olgunlaşmaz. Niteliği açısından iman, tahkiki ve taklidi olarak ikiye ayrılır.

İman Taklitten Kurtarılarak Tahkike Ulaştırılmalıdır

Taklidi İman (*Mukallit*): Delile ve araştırmaya dayanmaz. İnançta siğ ve yetersiz, ibadetlerde bilinçsizdir. Taklitçilik, Allah'ın insana en büyük nimetlerinden olan akli kullanmamak, başkalarına körü körüne uymaktır. İnsan, akli sayesinde taklitten kurtulur. Neye, niçin inandığını kavrar.

Tahkiki/bilinçli İman: Aklını kullanarak bilinçli olarak inandığı için sağlam bir imana sahiptir. İmanını hayatına yansıtır.

Allah'ı Görebilseydik Daha İyi Olmaz Mıydı?

İçine herhangi bir varlığın sığamayacağı bir uzay aracının dünyaya düştüğünü varsayalım. Aracı yapanları göremediğimiz halde onun tesadüfen oluştuğunu söyleyemeyiz. Teknoloji tesadüfen oluşamaz. Bundan dolayı gözümüz, uzay aracını; aklımız, onu yapanların var olması gerektiğini gösterir.

Eğer Allah görülebilseydi o zaman insanlar istenilenleri korku ve zorunluluktan dolayı yapacaklardı. Bu da gönüllerdekilerin açığa çıkmasını engelleyecek; inkâr eden ile muttaki arasındaki fark ortaya çıkmayacaktı. Bundan dolayı Allah'ın görülmemesi daha anlamlıdır.

Tefekkür, bir çiçeğe bakınca, 'Ne güzel' yerine, 'Allah ne güzel yaratmıştır' demektir. Böylece gördüğümüz çiçek ve yaratıcısı ile irtibat kurmuş oluyoruz ve Yüce Allah'a hayranlık ve sevgimizi belirtmiş oluyoruz.

Kusurların en büyüğü,
insanın kendi kusurlarından
habersiz olmasıdır.

Kur'an'dan Mesajlar

“Bilmediğın şeyin ardına düşme! Çünkü işitme duyusu, görme duyusu ve gönül, bunların hepsi bundan sorguya çekilecektir.” (İsra [17] 36).

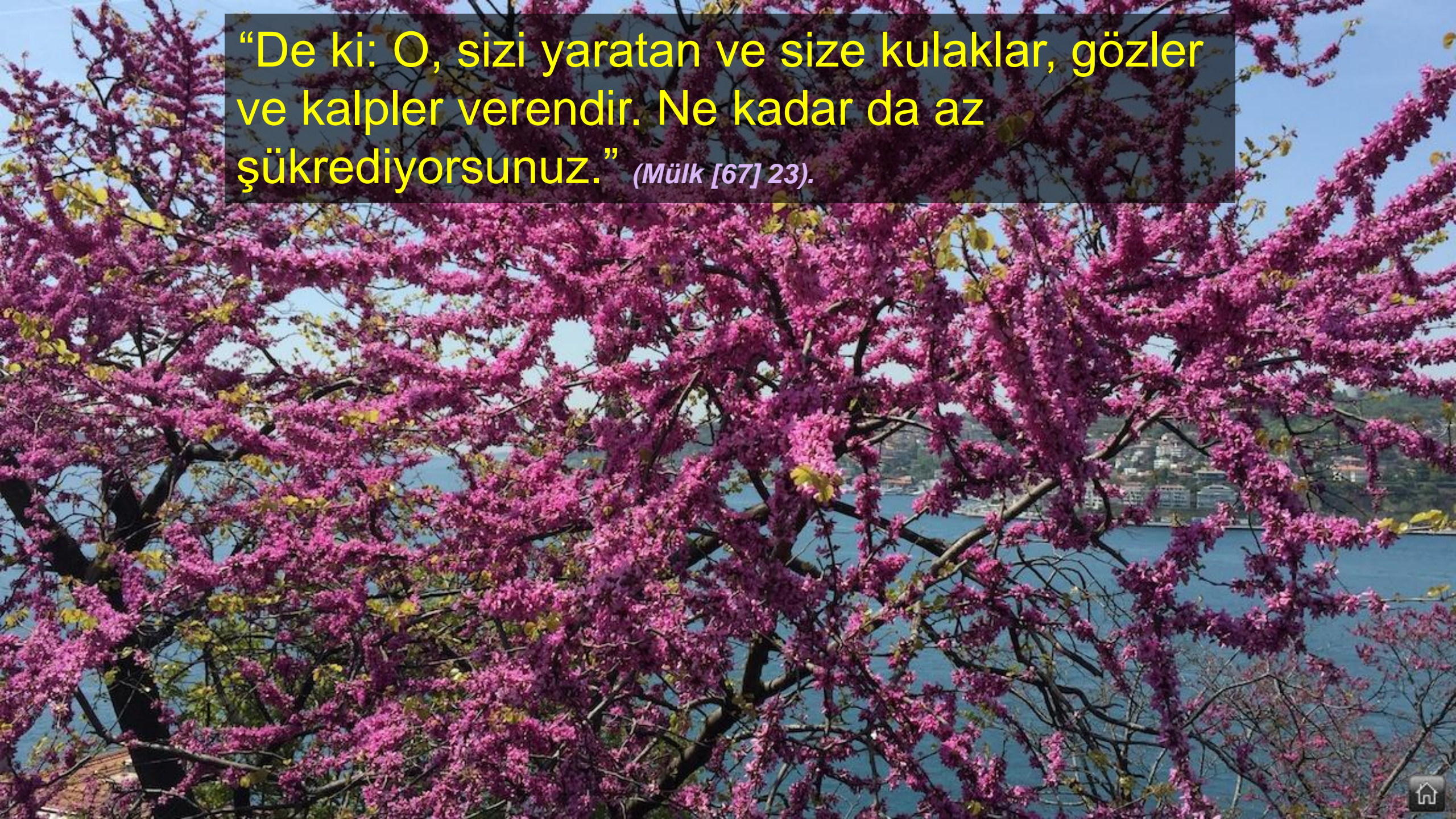
İnsanın bir haber ve bir olay hakkında kesin hüküm vermeden önce ciddi araştırma yapması Yüce Allah'ın emridir. Akıl ve vicdan bu şekilde hareket ettiğinde artık inanç dünyasında kuruntulara ve yanlışlıklara meydan verilmez.

İnsanın sorumluluğu en temel konulardan başlayarak hayatın her alanını kapsar. Öncelikle iman noktasında kesin bilgiye sahip olmak gerekir. Zanla hareket eden insan ya yanlış bir yola sapar ya da zayıf bir imana sahip olur.

“De ki: O, sizi yaratan ve size kulaklar, gözler ve kalpler verendir. Ne kadar da az şükrediyorsunuz.” *(Mülk [67] 23).*

İnsanı yaratan, bilgiyi ve bilgi vasıtalarını veren Allah'tır insanın en ayırıcı özelliği gözlem yapma ve düşünme yeteneğidir. Bu ayette insanı yaratan ve sayısız nimet veren Yüce Allah'a karşı nankörlük yapılmaması istenmektedir. En büyük nankörlük duyu organlarını yaratılış amacına uygun olarak kullanmamak, Allah'ın ayetlerine gözlerini ve kulaklarını kapatmaktır. En güzel şükür ise nimeti verene, o nimetin cinsinden bir amelle teşekkür etmektir.

Kaynakça

Başlık, alt başlık ve kazanımlar, Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2018'de yayınladığı **Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretim Programı**'na göre yazılmıştır.

- Abdullah Bektaş, Mustafa Nezihi Pekşen vd., **Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi**, 9. Sınıf, MEB, Ankara 2018.
- **İlmihal, İman ve İbadetler**, c. 1-2, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., Ankara 2008.
- **İslam Ansiklopedisi**, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi, İstanbul.
- Recai Doğan, **Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi**, 9. Sınıf, Nev Kitap, Ankara 2018.

